ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԻԶ. ՏԱՐԻ 21 ՅՈՒՆԻՍ 1908 ԹԻՒ 26

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— 200,000 ոսկիի փոխառութիւն՝ վաճառատան մը համար.— Օբէնքը եւ գործի մարդիկը [Խանութ վարձելու օրինական պայմանները]. — Մխախոտի արտադրութիւնը Սամսոնի, Պաֆրայի եւ Թոքատի մէջ.— Նմոյշներ առեւտր. նամակներու.— Մ. Քառլի հաւկիթի մառանը Սամսոնի մէջ [հաւկիթ պահելու 20 եղանակները].— Առեւտ. Բառարան.— Դատական Քրոնիկ.— Առեւտր. Քրոնիկ։

200,000 ՈՍԿԻԻ
ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

×

Օրօզքի Պաք Հաստատութեան բաժնեհաէրերը անցած տարի Յուլիս 19ին արտասովոր ընդհ. ժողով գումարեցին, եւ որոշեցին 3 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը ընել 500 ֆրանքնոց տասը հազար պարտաթուղթ հրապարակ հանելով։ Վարչութիւնը հիմա պատրաստած է պարտաթուղթերը, եւ դանոնք ծախելու, տեղաւորելու համար կոչում կ'ընէ դրամատէրերուն։ Այդ պարտաթուղթերու փոխարժէքը վճարելու համար դիւրութիւններ խորհուած են։ Գնողը տասը բաղրած պահուն միայն 75 ֆր. պիտի վճարէ, իսկ մնացորդը հինգ մասնավճարներով մինչեւ տարւոյն վերջը պիտի վճարուի։ Իսկ գնողին չահը պիտի ըլլայ 4½ տոկոս եւ հանման գնոյն՝ 470 ֆր.ի տեղ 500 ֆր. դանձում։

Աւելորդ է ըսել որ Օրօզքի Պաք վաճառատունը առեւտրական հրապարակի վրայ չատերու մրցորդ ըլլալով, անոր ըրած այդ փոխառութիւնը պիտի չհաջողեր բա-

ական թուով գործի մարդեր։ Օրօզտի Պաք Տունը մեռաք-սեայ թաւիչքին սկսելով մինչեւ Խուրտալար, ազամանդա-զարդ ժամացոյցէն սկսելով մինչեւ չիչը քսան փարանոց չա-քար, այլազան տեսակէ ապրանք կը ծախէ թէ՛ մեծաքա-նակ եւ թէ փոքրաքանակ, ու ասով թէ՛ հոս թէ ամէն կարե-ւոր հրապարակներու վրայ կը մրցի բազմաթիւ մեծ ու փոքր վաճառականներու եւ խանութպաններու հետ։ Այս դրամա-գլուխը՝ իբր 200,000 ոսկի՝ ի՞նչ բանի պիտի գործածուի։

Օրօզտի Պաք հաստատութիւնը արդէն 10 միլիոն ֆր. դրամագլուխ ունի, կազմուած 100 ֆր.նոց 100,000 հատ բաժնեթուղթերէ, ամբողջովին վճարուած, բացի հիմնադրաց 2000 բաժիններէն, որոնք յատկացուած են Տեարց Լէօն Օրօզտիի, Հէրման Պաքի, Ֆիլիպ Օրօզտիի եւ Ժօզէֆ Պաքի։ Այս հիմնադրաց բաժնետէրերը 40 % պիտի առնեն գոյքէն, եթէ ընկերութիւնը լուծուի եւ լիքիտասիօն ըլլայ։ Նոյնպէս 40 % չահաբաժին պիտի առնեն, ընկերութեան պայմանագրութեան չահաբաժնի յատուկ սա տրամադրու-թեան համաձայն. — Տարեկան զուտ չահը պիտի բաժնուի հետեւեալ կերպով։ Նախ՝ անոր մէկ քսաներորդը պիտի առնուի, որ պիտի ծառայէ պահեստի գումարի։ Բ. 6 % առաջին չահաբաժին մը տալու չափ գումար մը պիտի առ-նուի, յետոյ, մնացորդ գումարէն 40 % հիմնադրաց բաժնե-տէրերուն պիտի տրուի, իսկ 60 %ին հարիւրին տասը վարչութեան անդամներուն եւ հարիւրին իննսունը իբր յա-ւելուածական չահաբաժին կրկին բաժնետէրերուն միջեւ պիտի բաժնուի։

Գանի մը տարիներէ ի վեր Օրօզտի Պաք հաստատու-թիւնը մեծ գործունէութիւն ցոյց տուած է։ Առեւտրական կեդրոններու մէջ մասնաճիւղեր բացած է, ազէկ չահաբա-ժիններ վճարած է, եւ հրատարակած տեղեկագիրներով գործին վիճակին ու ընթացքին վրայ միշտ լաւատես ծանօ-թութիւններ տուած է։ Սակայն այս 5 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութիւնը քիչ մը մտքերը կը պղտորէ եւ կը մղէ գործի մարդը մտածելու թէ ինչի՛ պիտի յատկացուի այս դրամը։ Գարձն ընդարձակելո՞ւ պիտի ծառայէ, թէ գործին ներկայ վիճակին մէջ եղմտական դիւրութիւն մը տալու պիտի նը-պաստէ։ Եթէ այս տան գործառնութիւններու վրայ ակնարկ

մը նետենք ու հրատարակուած հաշուեկշիռները եւ համարատուութիւնները պրպտենք, պիտի տեսնենք որ նոր փոխանութիւնը պիտի ծառայէ այդ երկու նպատակին համար ալ։

Օրօզտի Պաք Տունը իր սեփական չէնքերը կ'աւելցնէ ու կ'ընդարձակէ։ Պոլսոյ չէնքին վրայ այս տարի մաս մը աւելցուց, մասամբ բոլոր չէնքը նորոգեց։ Գահիրէի մէջ 1300 մէդր տարածութեամբ հող մը գնեց, որու վրայ հոյակապ չէնք մը պիտի շինէ. ըսուածին նայելով, Սելանիկի եւ Թուրնուզի մասնաճիւղերը նեղ կուգան. ասոնք ալ պիտի ընդարձակուին, եւ ինչպէս յայտնի է, այդ ամէնուն համար դրամ կ'ուզէ։ Սակայն ասոնք արգելք մը չեն ակնարկ մը նետելու գործին ելմտական վիճակին վրայ, տեսնելու համար թէ հոն ալ դրամական պէտք մը, նոր ոյժ մը զգալի չէ՞։

Վերջին հօթը տարուան մէջ, Օրօզտի Պաք Տունը, հրատարակած հաշուեկշիռներուն համաձայն, միօրինակ չահ մը կամ անտիճանական յառաջդիմութիւն մը ցոյց տուած չէ, հակառակ տրուած չահաբաժիններուն կանոնաւոր երեւոյթին։ 1900էն մինչեւ 1903, չորս տարուան մէջ 10 % չահաբաժին տուած է, իսկ 1904ին՝ 12, 1905ին 13 եւ 1906ին 14 առ հարիւր։ — Բայց գործին չահը նոյն համեմատութեամբ չէ բարձրացած։ 1900էն 1903, չորս տարուան մէջ հետզհետէ նուազելէ ետքը, 1904ին կ'սկսի բարձրանալ եւ 1900ին արտադրած չահն իսկ գլխել անցնիլ։ Ահաւասիկ այս հօթը տարուան խառն եւ զուտ չահերն ու ծախքերը. —

[հազար ֆրանկ]

	Խառն չահ	Ծախք	Զուտ չահ
1900—1	5,670	4,124	1,546
1901—2	5,490	3,989	1,501
1902—3	4,782	3,198	1,584
1903—4	4,583	2,902	1,681
1904—5	5,697	3,187	2,510
1905—6	6,203	3,704	2,499
1906—7	6,640	3,894	2,776

Ի՛նչ որ ալ ըլլայ չահերուն ընթացքը, Հաստատութիւնը յաջողած է հետզհետէ աւելի չահաբաժին մը տալ, մանաւանդ որ պահեստի գումարն ալ տակաւ աւելցած է։ 1906—

7ին արտադրուած 2,776,000 ֆր.ի չահը հետեւեալ կերպով բաժնուած է. —

Արտաքոյ կարգի պահեստ	600,000
Շահաբաժին	1,400,000
Հիմնադրաց բաժին	589,000
Վարչութեան անդամներ	163,000
Փոխադրելի մնաց տարուան	24,000
	2,776,000

Այս տարուան պահեստի գումարով ընկերութեան պահեստը եղած է 4,200,000 ֆր. այն է ընկերութեան դրամագլխոյն 42 առ հարիւրը:

Մինչեւ հոս ցոյց տրուած թուանշանները նպատակաւոր են Օրօշտի Պաք հաստատութեան. բայց կան հաշիւներ, ուր իրերը տարբեր երեւոյթ մը կ'առնեն: Ինչպէս, նախ, 1907 Յունուար 31ի հաշուեկշռոյն համաձայն այդ Հաստատութեան

Տրամադրելի գոյճն էր

Սնտուկին մէջ պատրաստ և պանքանիերու քով	1,381,538
Գանձելի թուղթեր	3,115,413
» պահանջներ	6,398,207
	10,895,158

Վճարելի պարտ

Վճարելի մուրհակ	2,183,623
» հաշուեցոյց	1,707,263
» պարտքեր	5,781,406
Զանազան վճարումներ	1,423,558
	11,095,850

Հետեւաբար 1907ի պարտքը տրամադրելի գոյքէն աւելի է: Այսպէս էր նաև 1906ին, մինչդեռ 1903էն 1905 միշտ գանձումները և պատրաստը վճարումներէն աւելի էին:

Այս հաշուեկշռոյն մէջ դիտելի կարեւոր կէտ մը կայ: 1907 Յունուար 31ին, Օրօշտի Պաք վաճառատունին մէջ 13½ միլիոն ֆր.ի վաճառք կը գտնուէր: Արդ, վաճառատուն մը, որու գոյքը կը կազմեն 13½ միլիոն ֆր.ի վաճառք,

6½ միլիոն ֆր.ի պահանջք, և 3 միլիոնի գանձելի թուղթ, իսկ առանց դէմ մխիթարն 1,381,538 ֆր. հնչուն դրամ կ'ունենայ, ճիշտ այն պահուն ուր իր բաժնետէրերուն պիտի վճարէ իրը 2 միլիոն ֆր. չահաբաժին, ասիկա շատ նպաստաւոր վիճակ մը չէ, որովհետեւ փորձով, գործքով տեսնուած ու հաստատուած է որ պահանջքը և վաճառքը տեսակ տեսակ ռիսկերու ենթակայ են, անոնք հաստատուն գոյք մը չեն նկատուիր, որովհետեւ փոփոխական են։ Արդէն գիներու ներկայ անկումը ցոյց կուտայ որ ինչպէս ամէն վաճառականներու գոյքին, այնպէս ալ Օրօզոի Պաք Տան գոյքին կողմը նուազում մը առած է։ Ասոր դէմ, բացի բաժնետէրերէն, որոնք 10 միլիոն ֆր. կը պահանջեն չարունակ, այդ Հաստատութիւնը ունի իրը 10 միլիոն ֆր.ի պարտք մը, զոր պայմանաժամուն պիտի վճարէ. ի՛նչ որ ալ ըլլայ իր գոյքը, իր դրամական կացութիւնը։

ՕՐԷՆՔԸ ԵՒ ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴԻԿԸ

Խանութ վ.արձելու

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

×

Ինդիր եղած էր թէ կրնա՞նք մեր վարձած մէկ խանութին մէջ մեր ուզած արհեստը բանիլ, կամ այդ խանութը ուրիշին տալ առանց նախապէս այս կէտերը վարձատուին հետ որոշած ըլլալու։

Վարձում, վարձակալութիւն քաղաքային գործառնութիւններ են, և անոնց նկատմամբ քաղաքային օրէնքը հետեւեալ բացորոշ տրամադրութիւնները ունի. —

Այն մարդը որ խանութ մը կամ տուն մը վարձած է, առանց նախապէս որոշելու թէ ի՛նչ բանի համար պիտի գործածէ, կրնայ հոն զբաղիլ չէնքին ընդհանուր չեղած ամէն տեսակ գործով։ Սակայն, եթէ հոն զբաղի այնպիսի

գործով մը որ ինձ կը բերէ չէնքին, պէտք է վարձատուին հաւանութիւնն ու արտօնութիւնը առնել: Վարձակալը կրնայ նաեւ այդ չէնքին մէջ ինքը բնակիլ, կամ ուրիշը բնակեցնել: Մեծ. 527—528 յօդ: Երբ վարձման պայմանագրութեամբ (ազտը իճարէ) որոշուի թէ վարձուած չէնքը ի՛նչ բանի պիտի գործածուի, վարձակալը կրնայ զայն գործածել ճիշտ նոյն պէտքին համար, կամ անոր հաւասար և կամ նոյն իսկ չէնքին նուազ ինսաաթը բոլորովին տարբեր պէտքի մը համար: Բայց չի կրնար երբեք աւելի ինսաս բերող գործի մը յատկացնել: Ջոր օրինակ, երկաթագործութիւն ընելու համար վարձած խանութին մէջ, վարձակալը կրնայ նաեւ ա՛յնպիսի արհեստ մը բանիլ որ երկաթագործութեան չափ կամ անկէ նուազ ինսաաթը ըլլայ չէնքին: Նոյնպէս, մարդ մը բնակութեան համար վարձած տան մէջ կրնայ չբնակիլ, և անոր փոխարէն կարասի զետեղել հոն: Բայց փերեզակութիւն ընելու համար վարձած խանութին մէջ չի կրնար երկաթագործութիւն ընել, Մեծ. 426 յօդ.: Գալով վարձուած չէնքին մէջ ուրիշը բնակեցնելու խնդրոյն, ասիկա ալ օրէնքի հակառակ չէ, և եթէ խանութ մը կամ տուն մը վարձու բռնուի՝ առանց նշանակելու թէ ո՛վ պիտի բնակի հոն, վարձումն օրինաւոր է. Մեծ. 522 յօդ.: Նոյն իսկ այս մասին պայման դնել անվաւեր է, որովհետեւ գործածողին փոխանցելովը չէնքին վրայ փոփոխում մը առած չիլլար: Ուստի, մարդու մը բնակութեան համար վարձուած տան մէջ ուրիշ մարդ կրնայ բնակեցուցանել, Մեծ. 428 յօդ.: Վարձում մը վաւերական ըլլալու համար պէտք է և էական պայման է որ վարձեալ իրը, վարձքը, վարձման առարկային քաղելի օգուտը որոշ և ծանօթ ըլլան: Ուստի, վարձումը վաւերական չըլլար, եթէ երկու խանութներէ մին վարձու տրուի առանց որոշելու կամ առանց ընտրութեան իրաւունք տրամադրելու: Իսկ վարձման առարկային քաղուած օգուտը ծանօթ կ'ըլլայ, վարձման տեւողութեան ճշտուելովը. Մեծ. 48—52 յօդ.: Եւ երբ վարձումը վաւերական է, ա՛յ միայն վարձման առարկային քաղուած օգուտը: այլ նաեւ օգուտ քաղելու կարելիութիւնն իսկ վարձք վճարել կը հարկադրէ: Ջոր օրինակ, եթէ մէկը վաւերական վարձումով

վարձած տունը կամ խանութը ստանալէ ետք, հոն չբնակի իսկ, պարտաւոր է վարձքը տալ. Մեծ. 470 յօդ.։

Վարձումի մէջ դիտելի հետեւեալ օրինական կէտերը կան.— Վարձումը վաւերական ըլլալու համար հարկ չէ որ անոնք պայմանագրութեամբ ըլլայ։ Վարձումը օրինական կ'ըլլայ նաեւ բերանացի և գրաւոր առաջարկով և ընդունելութիւնով։ «Վարձու տուի» կամ «վարձեցի» և «վարձու բռնեցի» կամ «ընդունեցայ» ըսելով։ Բայց եթէ առանց այդ բացատրոշ բառերուն, մէկը ըսէ «վարձու պիտի տամ» և միւսը՝ «վարձու բռնեցի», կամ եթէ մէկը ըսէ «վարձո՛ւ տուր» և միւսը՝ «վարձու տուի», այս երկու պարագաներուն մէջ վարձումը չի կատարուիր, Մեծ. 433—36 յօդ.։

Վարձումը վաւերական ըլլալու համար էական պայման է որ թէ՛ վարձատուն և թէ վարձակալը ձեռնհաս ըլլան, այսինքն՝ միտքով առողջ և ընտրողութեան տէր ըլլան։ Նոյնպէս վարձատուն կա՛մ վարձելի իրին սեփականատէրը, և կամ տիրոջ փոխանորդը, խնամակալը կամ պաշտպանը ըլլայ. Մեծ. 444—6 յօդ.։ Վարձման գործողութեան մէջ լռութիւնը հաւանութիւն և ընդունելութիւն կը նշանակէ։ Ջոր օրինակ, երբ մարդ մը ամսական 50 ղրուշ վարձքով խանութ մը վարձէ և քանի մը ամիս նստելէ ետքը, վարձատուն անոր ըսէ ամսագլխուն «եթէ ամսական 60 ղրուշ տալու կը հաւանիս՝ նստէ, ապա թէ ոչ ել խանութէն», և վարձակալը այս առաջարկը չընդունելով՝ «60 ղրուշ տալու չեմ հաւանիր» ըսելէ ետքը, չարունակէ նստիլ խանութին մէջ, ըստ առաջնոյն 50 ղրուշ վարձք պարտի վճարել։ Իսկ եթէ լուռ կենայ և առանց բան մը ըսելու յարատեւէ խանութը նստիլ, ամսական 60 ղրուշ պարտի վճարել։ Ասոր հակառակ, եթէ խանութին տէրը 100 ղրուշ պահանջէ և վարձակալը 80 ղրուշ միայն տալու հաւանի, և եթէ խանութին տէրը թողու վարձակալը որ բնակի խանութին մէջ, 80 ղրուշ միայն կրնայ առնել։ Եւ եթէ երկու կողմն ալ իրենց խօսքին վրայ պնդելով հանդերձ, վարձակալը չարունակէ բնակիլ խանութին մէջ, այն պարագային կը պարտաւորի ընթացիկ վարձք վճարել. Մեծ. 438 յօդ.։

ԾԽԱԽՈՏԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍԱՄՍՈՒՆԻ, ՊԱՖՐԱՅԻ ԵՒ ԹՈՔԱՏԻ ՄԷՋ

Այս տարի Սամսունի և շրջակայքին մէջ ծխախոտի արտադրութիւնը անցած տարուընէ 5000 հակ նուազ է։ Անցած տարի 70,000 հակ կամ 3,150,000 քիլօ արտադրուած էր։ Այս տարուան արտադրութիւնն է 65,000 հակ կամ 3 միլիոն քիլօ։ Այս տարի, տեղ տեղ ծխախոտին որակը անցած տարուընէ լաւ է, և ընդհանուր կարծիքը այն է որ այս տեսակին գինը անցած տարուընէ բարձր, իսկ մեւս տեսակներուննը՝ աւելի վար պիտի ըլլայ։ Այսու հանդերձ տակաւին գիները պաշտօնապէս որոշուած չեն։ Այս տարի Պաֆրա և իր շրջակայքը անցած տարուընէ 1,300,000 քիլօ աւելի ծխախոտ պիտի արտադրեն։ Անցած տարուան արտադրութիւնն էր 2,500,000 քիլօ։ Եթէ Ալաչամի բերքն ալ հաշուենք, Պաֆրայի այս տարուան արտադրութիւնը պիտի ըլլայ 76,000 հակ կամ 4,200,000 քիլօ։ Գալով որակին, այս տարի անձրեւ չգալուն պատճառաւ Պաֆրայի ծխախոտը անցած տարուընէ վար պիտի ըլլայ։ Արդէն գնողները թէ՛ Սամսունի և թէ Պաֆրայի ծխախոտներուն համար առ այժմ ոգեւորութիւն ցոյց չեն տար։ Թոքատի ծխախոտը, որ կ'արտադրի, այս քաղաքէն վար, Զիլէի, Նիքսարի և Էրպասլի մէջ, այս տարի թէ՛ քանակի և թէ որակի տեսակէտով անցած տարուընէ նուազ է։ Դարձեալ անձրեւի նուազութեան պատճառաւ Թոքատի բերքն է 15,000, Էրպասլինը՝ 20,000, Նիքսարինը՝ 7000 և Զիլէինը՝ 3000 հակ, համադումար 45,000 հակ կամ երկու միլիոն քիլօ, մինչ այս չորս քաղաքին անցած տարուան արտադրութիւնն էր 68,000 հակ։

Սամսունի նաւահանգիստէն հետեւեալ քանակով ծխախոտ արտածուած է օտար երկիրները, 1906ին և 1907ին.

	1906	1907
	հակ	հակ
Հիւսիսային Ամերիկէ	23	53
Գերմանիա	1321	1029
Ամերիկա	609	383

Անգլիա	106	219
Աւստրիա	858	621
Պելժիա	43	125
Եգիպտոս	1112	1223
Մարսիլիա	201	30
Յունաստան	1	0
Հոլանտա	273	408
Հնդկաստան	104	37
Իտալիա	21	277
Ռուսիա	24	35
Թուրքիոյ զանազան նաւահանգիստները	4367	3298
	9063	8371

ՆՄՈՇԵՆԻՔ

Առեւտրական Թղթակցութիւն

Strassburg, den 8 Mai 1908

Herren A. B. in Amsterdam

Wir haben die Ehre, den Herrn K. L. von Mühlhausen bei Ihnen einzuführen, indem wir zugleich die Bitte an Sie richten, demselben diejenigen Dienste zu leisten, die er von Ihnen zu verlangen in den Fall kommen dürfte. Herr K. wünscht, um Einkäufe zu machen, der grossen Auktion beizuwohnen, welche noch im Laufe dieses Monats auf Ihrem Platze abgehalten wird, da sich aber heute noch nicht die Summe feststellen lässt, die erforderlich sein wird, und wir Herrn K. in seinen Einkäufen nicht beschränken möchten, so setzen wir den Kredit, den wir ihm hiermit bei Ihnen eröffnen, vorläufig auf M. 20000.– sage Zwanzig tausend Mark fest. und gewärtigen wir von Ihnen in Betreff der Gelder, der unser Empfohlener bei Ihnen erhaben wird, jedesmal das

Duplikat seiner Quittung, um Sie dafür zu kreditieren und Ihnen seiner Zeit Anschaffung machen zu können, zu welchem Behufe Sie uns auch die Kosten aufzugeben belieben. Empfangen Sie unseren besten Dank für die Dienste, welche Sie Herrn K. zu erweisen die Güte haben werden. und seien Sie versichert, dass wir jede Gelegenheit mit Vergnügen ergreifen werden, Ihnen unsererseits zu dienen.

Mit aller Hochachung

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Սթրասպուրկ 8 Մայիս 1908

Տեարք Ա. Գ. Ամոգերատ

Պատիւ ունինք Միւլհաուսցի Տիար Գ. Լ.ը ձեզի ներ-կայացնելու, և խնդրելու որ հաճիք անոր ընել այն ծառայութիւնները, զորս պէտք ունենայ ձենէ պահանջելու: Այս ամսոյ մէջ ձեր հրապարակին վրայ մեծ աճուրդներ տեղի պիտի ունենան, Տիար Գ. ալ ներկայ պիտի գտնուի, գնումներ ընելու համար: Բայց որովհետեւ հիմակուընէ չենք կրնար սահմանել թէ ո՛րքան դրամի պէտք պիտի ունենայ և մենք ալ չենք կրնար որոշել թէ Տ.Գ. որքան գնում պիտի ընէ, ուստի առ այժմ 20,000 (քսան հազար) ֆիօրինի վարկ կը բանանք ձեր քով: Հաճեցէք ձեր տուած դրամին համար մեր յանձնարարեալէն կրկին ստացական առնելով, զայն պարտական ընել, և մեր վրայ ձեր ըրած ծախքով միասին փոխգիր քաշել:

Ընդունեցէք մեր խորին շնորհակալիքը այն ծառայութեանց համար, զոր պիտի հաճիք Պ. Ռ.ի մատուցանելու, եւ վստահ եղէք որ ուրախ պիտի ըլլանք երբէք առիթ մը ունենանք փոխադարձ ծառայութիւն մը ընելու:

ՏԻՒՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀԱՋԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, որ երկար տարիներ ապրելով Տրեզդէն հեռու, կարծես Տրեզդէնը հոգեպէս պաշտօնավարած է, որմէ դուրս ելլելէ ժամեր առնելով՝ պարբերաբար է «Այգեկո» համբակալ պաշտօն ստանձնել: Մօտէն ծանօթ ըլլալով ինչ-ինչ կարգադրութեանց՝ ներկայ թիւին համար պատկերներն է յանձնարարեցինք: Հասցէ՝ Բիւրակնի Խմբագրատունը:

Մ. ՓԱՌԼԻ ՀԱԻԿԻԹԻ ՄԱՌԱՆԸ ՍԱՄՍՈՆԻ ՄԷՋ

Հաւկիթ Պահելու 20 Եղանակներ

×

Հաւկիթ երկար ատեն պահելու մասին «Բիւրակնի» մէջ հրատարակուած տեղեկութիւնները մեր յուսացածէն շատ աւելի հետաքրքրութիւն պատճառեցին մեր գաւառացի բնթերցողներուն, որոնք այն մասին աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կ'ուզեն։ Ուստի հաճոյքով կը հրատարակենք մեր մասնագէտ աշխատակիցներէն մէկուն հետեւեալ շահեկան յօդուածը։ —

Բիւրակնի նախորդ մէկ թիւին մէջ մեր ըրած խոստման համեմատ, կուգանք մեր գիտցածը պարզել հաւկիթ պահելու ճարտարարուեստին վրայ։ Կը սիրենք յուսալ որ ընթերցողներէն փորձել փափաքողները պիտի օգտուին։ Մեր նպատակը երկրին մէկ ճարտարարուեստը զարգացած տեսնել է միայն։

Կ'երեւի թէ Թուրքիոյ մէջ ամէնէն աւելի հաւկիթ պահուած տեղը Սամսոն է։ Հոն եւրոպացի մը՝ Մ. Բառլ՝ մանանի մը մէջ քարով և չաղախով 20է աւելի աւազաններ շինած է, որոնց իւրաքանչիւրը 80-100 հազար հաւկիթ կ'առնէ։ Սամսոնի հրապարակին վրայ հաւկիթին ամէնէն ածան եղած ժամանակը, անիկա մինչ քանակ կը գնէ և կը լեցնէ ջուրին մէջ։ Թէեւ այդ հաւկիթները կտրելով քննելու պատեհութիւնը չունեցանք, սակայն բարեկամներու տուած տեղեկութիւններուն նայելով, անոնց ճերմկուցը կը ջրոտի, օդի խորշը կը լեցուի, դեղնուցը կը թուլնայ և մասնաւոր հոտ մը կ'առնէ։ Կ'երեւի թէ կրաջուրի մէթոտն է այս, որ հաւկիթ պահելու համար գտնուած մէթոտներուն մէջ ամէնէն գոհացուցիչներէն մէկն է։ Որովհետեւ Մ. Բառլ չարունակ եւրոպայի հետ առեւտրական յարաբերութեան մէջ է, հաւանօրէն նորագոյն և աւելի գոհացուցիչ մէթոտներ ալ սորվեսորվեցաւ։ Կը հաւատան թէ յիշեալ եւրոպացին քանի մը

տարուան մէջ 3000 ոսկիէ աւելի դրամ չհասած է։ Հաւկիթները համբարելէ վերջ ինք Եւրոպա կը մեկնի եղեր և հոն չենք գիտեր ո՛րոնց վաճառուելիներ ընելով, հետագրով Սամսոնէն հաւկիթը բեռցնել կուտայ եղեր։

Սամսոնի մեր հաւկիթի վաճառականները երթէ հետամուտ ըլլան Աւստրիոյ կամ Գերմանիոյ մէջ պահածոյ հաւկիթ մեծաքանակ գնող հաստատութիւններ գտնելու, արդիւնաւոր ձեռնարկութիւն մը ըրած կ'ըլլան։ Թող չառարկեն թէ պահելու կերպը չեն գիտեր, բաւական է որ սպառման վայրը գտնուի։ Այն ատեն Էքչիեան էֆ. իր նորահնար մեթոտով, կամ Մինասեան էֆ.ի հաւկիթի յատուկ իր ամբիկեան դեղով կը հասնին և գործը կը դիւրացնեն։

Թուրքիոյ մեծագոյն մասին համար հաւկիթ պահելու ժամանակը մօտաւորապէս Ապրիլ 15էն մինչեւ Օգոստոս 1 է։ Երբեմն գարնան մէջ հաւկիթի գինը բաւական երկար ատեն սուղ կը մնայ, այն ատեն պահողը կը սկսի իր գործը ուշ սկսիլ, թէեւ ո՛րչափ կանուխ սկսի, այնչափ ապահով կրնայ ըլլալ յաջողութիւնը։ Կ'ըսուի թէ ձմեռը և գարնան առաջին մասին մէջ հաւկիթին կ'եղեւը տարուան միւս եղանակներէն քիչ մը աւելի թանձր կըլլայ և պահելու կը յարմարի։ Թերեւս ասիկա աւելի տեսութիւն մը ըլլայ քան թէ իրականութիւն, որովհետեւ թարմ հաւկիթը տարուան ամէն մէկ եղանակին մէջ պահել կարելի է, երթէ պահպանման կերպը վստահելի է։

Մեր ցոյց տալիք կերպը թէ՛ չահու և թէ առտնին գործածութեան համար հաւկիթ պահել ուզողները կրնայ գոհացնել, քանի որ կերպը խիստ պարզ և ծախքը չափաւոր է։ Սակայն ինչպէս մեր նախորդ յօդուածին մէջ ըսած էինք, թող հաւկիթ պահողները չակնկալեն թարմ հաւկիթը 6-8 ամիս այլ և այլ միջոցներով պահել և յետոյ հանելով այս օրուան ածուած հաւկիթէ չզանազանուելիք ապրանք մը ունենալ։ Թող անոնք միտք պահեն որ պահածոյ հաւկիթը թարմ հաւկիթին՝ արտաքին և ներքին հրեւոյթով՝ չափ եւ նմանը կ'ըլլայ, բայց երբեք թարմ հաւկիթ չըլլար։ Մեզի առաձեռն գտնուող հեղինակութիւններու փորձին արդիւնքը այս է։ Իսկ երթէ մէկը պնդէ որ հաւկիթը 6 ամիս պահելէ վերջ դարձեալ բացարձակ թարմ հաւկիթ է, այն ատեն իր

մեթոդը քննութեան ենթարկելու հարկ կը տեսնենք և եթէ իրապէս այդպէս գտնենք, զինք կը չնորհաւորենք։

Պերլինի Markthallenzeitung թերթին մէջ կը կարդանք որ, անդամ մը հաւկիթ պահելու քանի այլ և այլ կերպեր ընտրուեցան։ Յունվիս 1ին 400 հատ խիստ թարմ հաւկիթներ 20 խումբի բաժնուելով պահուեցան այս մեթոդներուն համեմատ, ամէնէն նպաստաւոր և համանման պայմաններու ներքեւ։ Ութ ամիս պահելէ վերջ հաւկիթները փորձուելու համար բացուեցան և իրարու խիստ աննման արդիւնք մը պարզուեցաւ, զոր թուել աւելորդ չէ կարծեմ։

1. Աղ ջուրի մէջ պահուածներ, բոլորովին ապրուած
2. Թուղթի փաթթուածներ, 80 % ապրուած
3. Սալիսիլական թթուտուի մէջ պահուածներ, 80 % ապրուած
4. Վրան աղ քսուած հաւկիթներ, 70 % ապրուած
5. Թեփի մէջ պահուածներ, 70 % ապրուած
6. Բարաֆինի խաւի մը մէջ առնուածներ, 70% ապրուած
7. Սիլիսիլական թթուտուի լուծաջուրով չնարակուածներ, 60 % ապրուած
8. եփ ջուրի մէջ 12—15 մանրերկրորդ դրուածներ 50 % ապրուած
9. Պաղեղի լուծաջուրէ անցածներ, 50 % ապրուած
10. Միայն սիլիսիլական թթուտուի լուծաջուրի մէջ պահուածներ, 50 % ապրուած
11. Հեղուկ ապակիով չնարակուածներ, 40 % ապրուած
12. Գլիսերինով չնարակուածներ, 40 % ապրուած
13. Թոհի խէժով (Lac) ծածկուածներ, 40 % ապրուած
14. Ջոր խոտի մէջ պահուածներ, 20 % ապրուած
15. Փայտի մխիրի մէջ պահուածներ, 20 % ապրուած
16. Պօրական թթուտուով և հեղուկ ապակիով պահուածներ, 20 % ապրուած
17. Բոթասի մանկանաթով պահուածներ, 20 % ապրուած
18. Վազէլինով չնարակուած հաւկիթներ, 0 % ապրուած
19. Կրաջուրի մէջ պահուածներ, 0 % ապրուած
20. Հեղուկ ապակիի մէջ պահուածներ, 0 % ապրուած։

Ուստի վերջին 3 տեսակը պահելու ամէնէն ընտիր կերպեր պէտք է նկատուին, բայց մանաւորապէս հեղուկ ա-

պակին յանձնարարելի է, որովհետեւ վազելինով չնաթակեւ-
լը երկար ժամանակ կը տեւէ եւ կրաչուրը հաւկիթին անա-
խորժ համ մը եւ հոտ մը կուտայ։

Գանատայէ Օնթարիոյ նահանգին երկրագործական գո-
լէճին 24րդ տարեկան տեղեկագրին մէջ հեղուկ ապակիով
կատարուած փորձի մը վրայ կը կարդանք որ անոնք լաւ
արդիւնքներով հաւկիթ պահած են սիլիսական ոստայի (հե-
ղուկ ապակիի) մէջ։ Հեղուկ ապակին բաղադրութիւն մ'է
որ կը պարունակէ սիլիկոն, ոստա եւ թթուածին, մէկ, եր-
կու եւ երեք համեմատութիւնով։ Դեղավաճառներէն կրնայ
գնուիլ կէս հեղուկ վիճակի մէջ օշարակի պէս։

Կատարուած փորձով համոզուիլ կ'ուզէին թէ ջուրին
մէջ հեղուկ ապակիի քանակութիւնը քանի՛ % ըլլալու է որ
լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերուի։ Փորձին եղքը մեծ կա-
րեւորութիւն ունէր, քանի որ պիտի ճշդուէր թէ, հեղուկ
ապակիով հաւկիթ պահելը պէտք եղածին չափ խնայողա-
կա՞ն էր թէ ոչ։ 10, 7½ եւ 5% համեմատութիւնով պատ-
րաստուած հեղուկներու մէջ պահուած հաւկիթները 6 ամիս
ետք քննուելով տեսնուեցաւ որ ամէնն ալ հաւասարապէս
թարմ մնացած են։ Ուստի վերջին չափը (5%) կը յանձնա-
րարուի կատարեալ ապահովութեամբ։

Գնալով պահելու կերպին, առէք 1 չափ հեղուկ ապակի
եւ 20 չափ եռացած եւ պաղած ջուր, եւ իրար խառնեցէք
մաքուր ամանի մը մէջ։ Հոգ տանելու է որ հեղուկ ապա-
կին շատ աղէկ միացած ըլլայ ջուրին հետ։ Պահուելիք հաւ-
կիթները դրէք փայտէ մաքուր տակառի մը մէջ, կամ այն
տեսակ ամանի մը մէջ որ գէշ հոտեր չունենայ եւ հաւկի-
թին կեղեւը չներկէ։ Պատրաստուած հեղուկը լեցուցէք ա-
տոր վրայ մինչեւ որ ջուրը հաւկիթին վրայէն խաւէն 8-10
սանթիմ բարձր կենայ։ Մառան մը եւ կամ այն տեսակ տեղ
մը որ միօրինակ զով բարեխառնութիւն մը ունենայ, լաւա-
գոյն տեղն է հաւկիթի ամանը դնելու։

Պահուելիք հաւկիթներուն նախնական բացարձակ թար-
մութիւնը անհրաժեշտ է։ Ամէն հաւկիթ մութ սենեակի մը
մէջ հաւկիթ քննելու յատուկ եղող լոյսէ մը անցնելով հա-
մոզուելու է որ օդի խորշին տրամագիծը 1 սանթիմէ աւելի
չէ։ Հարկ չկայ ըսելու որ միայն մաքուր կեղեւով հաւկիթ-

ները պահել ձեռնարկելու է։ Մենք անձամբ այս ձեւով հաւկիթ պահած ենք մինչեւ 8 ամիս և բոլորովին գոհացուցիչ արդիւնք ունեցած ենք։

Մեր կարծիքը այն է որ եթէ դեղը մեծաքանակ գնուի 100 հաւկիթ այս մէթոտով առ առաւելն 4 ղրչ. ծախքով կը պահուի։ Այժմ ուրիշ դեղ մը փորձելու վրայ ենք, որ եթէ յաջողի 100 հաւկիթը միայն 2 ղրչ. ծախքով կարելի պիտի ըլլայ պահել։ Մեր փորձի ընթացքը յայտնելէ վերջ դեղին թէ՛ անունը և թէ ծախուած տեղը սիրայօժար պիտի հաղորդենք Բիւրակնի միջոցաւ։

Կրաջուրով պահելու կերպին վրայ խօսելու խոկ հարկ չենք տեսներ, քանի որ անձնական փորձառութիւնով համոզուած ենք որ հաւկիթին տեսակ մը թեթեւ հոտ և համ կուտայ, նաև ճերմկուցը կը ջրոտէ։ Նոյն ատեն եթէ այդ կերպն ալ գիտնալ ուզողներ ըլլան, պատրաստ ենք հաղորդելու Բիւրակնի միջոցաւ։

Մեր մասնաւոր յանձնարարութիւնը ջուրի մէջ պահելու համար է։ Բայց օդի մէջ պահուած հաւկիթները չաբաթը երկու անգամ կանոնաւորապէս դարձնել — հաւկիթներուն դիրքը — փոխել պէտք է հակառակ պարագային դեղնուցը դէպ ի կեղեւին մէկ կողմը կը հակի եւ ժամանակ մը վերջ անոր փակչելով այդ կէսէն սեւնալ կը սկսի։ Իսկ դարձնելու գործը բաւական մեծ զբաղում մը կ'ըլլայ։ Սակէ զատ, եթէ կեղեւին ծակտիկները գոցելու գործը թերի կերպով կատարուած է, ապահովաբար փտութիւնը կը սկսի ուշ կամ կանուխ։ Ց. Գ.

Դատական Քրոնիկ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

18 ՑՈՒՆԻՍ

Երկի Չօքա էֆ. դատ բացած էր սեղանաւոր Բէրիքլի Սուրլա էֆ.ի դէմ և 20 ոսկիի իր պահանջքին գանձուիլը

կը խնդրէր։ Աղերսագիրը կարդացուելէ ետքը, դատախազին փոխանորդը յայտարարեց. « 20 ոսկի դուրս ղրկելու պէտք ունէինք. այդ դրամը հոս Բերիքլի էֆ.ի վճարելով փոխգիր մը առինք, որպէս զի անոր թղթակիցը այդ դրամը վճարէ մեր յանձնարարած անձին։ Բայց փոխգիրը կորսուհցաւ, մեր դրամը ետ առնելու կամ երկրորդ փոխգիր մը ուղելու համար դիմեցինք Բերիքլի էֆ.ի, որ մերժեց առարկութիւններ ընելով, ուստի կը խնդրենք որ մեր դրամը գանձուի յիշեալէն։»

Բերիքլի էֆ.ի փոխանորդը պատասխանեց որ փոխգրին կորսուած ըլլալը մեզի համար խնդիր չէ, փոխգիրը ի հրամանի էր, եօրկի Զօքա կրնայ անոր ետին ստորագրած ըլլալ և գտնողը մեզի դիմելով այդ դրամը պահանջել, զոր պատրաստ ենք անմիջապէս վճարել։ Եթէ հիմա 20 ոսկին Եորկի Զօքայի ետ տանք, այդ դրամը կրկին անգամ վճարած կ'ըլլանք, ուստի օրինաւոր չէ յիշեալին այս դիմումը։

Նախագահը, խորհրդակցելէ ետքը, վճռեց որ Բերիքլի էֆ. 20 ոսկին վճարէ Եորկի Զօքայի, փոխգիրը գտնուելու պարագային իրեն կրելիք ընտսը անկէ գանձելու համար ապահովութիւն մը առնելու պայմանաւ։

19 ՕՈՒՆԻՍ

Զաքարիա էֆ. 23 ոսկի տուած էր նպարավաճառ Տիմիթրոյի և ուրիշ անձի մը, փոխադարձ երաշխաւորութեամբ ի հրամանի մուրհակ մը առնելով պարտականներէն։ Պայմանաժամին մուրհակը վճարուած չըլլալուն համար, Զաքարիա էֆ. դատ բացաւ միայն Տիմիթրոյի դէմ, իր 23 ոսկի պահանջքին գանձումը, կամ այս դրամին դատարանին քով տեղօգիրօ ձգուիլը, և հակառակ պարագային յիշեալին անանկութիւնը խնդրելով։

Աղերսագրին կարդացուելէն ետքը, դատախազեալին փոխանորդը ըսաւ որ իր փոխանորդեալը վաճառական չէ, առեւտուրով չզբաղիր, անոր մասին անանկութիւն պահանջել օրինական չէ, ուստի աղերսագրին մերժուիլը խնդրեց։ Դատախազ Զաքարիա էֆ. դիտել տուաւ նախագահին որ դատախազեալը փոխանորդագրին մէջ նպարավաճառ Տիմիթ-

ըս ստորագրած է, որով իր արհեստը յիշելով և առեւտուրով զբաղիլը ինքնին խոստովանած է, ուստի այդ մասին եղած առարկութիւնը անհիմն է։

Նախագահը բանաւոր գոտւ դատախազին այս դիտողութիւնը և հարցուց Տիմիթրոյի փոխանորդին թէ պարտքին համար ի՛նչ պիտի պատասխանէ։ Այս վերջինը յայտարարեց որ դատարանին ներկայացուցած մուրհակին մէջ փոխադարձ երաշխաւորութեան պայման մը կայ ինքը դրամ առած չէ, որով երաշխաւոր կը համարուի, և երաշխաւորութիւնը քաղաքային գործառնութիւն մը ըլլալուն համար, առեւտրական դատարանը ձեռնհաս չէ այս դատը տեսնելու, ուստի աղերսագրին մերժուիլը խնդրեց։

Դատախազը պատասխանելով այս առարկութեան, ըսաւ որ Տիմիթրոյի այս յայտարարութիւնը իfrարմտա fհազիպիմ կը նշանակէ, բայց օրէնքին մէջ տրամադրութիւն մը չկայ որ փոխադարձ երաշխաւորութեամբ փոխ դրամ տրուի եւ յետոյ, երբ պարտականներէն մին ուրանայ իր պարտքը, պարտատէրը հարկադրուի հաստատել թէ անոնցմէ ո՛րին տուած է դրամը, ուստի այս պարագային իրեն երդում ալ չէին տար։

Նախագահը օրինաւոր գոտւ դատախազին բացատրութիւնը և պատուիրեց Տիմիթրոյի որ 23 ոսկին տէրօզիթօ ձգէ դատարանին քով, հակառակ պարագային անանկացուելը պիտի վճռէ։ Այս պահուն, աւելի ապահով ըլլալու համար, Զաքարիա էֆ. խնդրեց նախագահէն որ փոխանակ տէրօզիթոյի, հաստատ երաշխաւոր մը առնուի, որովհետեւ եթէ դատախազը տէրօզիթօ ընդլէ եաքը անանկանայ, այս դրամը մահային կը յանձնուի և ինքը դարձեալ կը ձլատուի։ Նախագահը դատախազին խնդրանքին համաձայն վճիռ տուաւ։

Ծովային Առեւտր. Դատարան

ԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կարդացուեցաւ Բանաւոթ էֆ.ի աղերսագիրը, որով 67 ոսկիի իր ձլատին հատուցումը Հիւսէյին էֆ.է դանձուիլը կը խնդրէր։

Բանաւոթ էֆ. բերանացի յայտարարեց որ Հիւսէյին էֆ. Ալէքսանարա անուն չոգենաւը վարձած էր ուխտաւոր

փոխադրելու համար, ինք ալ այդ չոգենաւին մէջ արձեփու-
թիւն ընելու գործը 40 ոսկիի փոխարէն վարձած էր Հիւ-
սէյին էֆ.է։ Շոգենաւը երբ եամպօ հասաւ, հոն երթու-
դարձի համար վեց հարիւր ուխտաւոր կար, Հիւսէյին էֆ.
փոխանակ այս ուխտաւորները Ալէքսանտրա չոգենաւով փո-
խադրելու ուրիշ չոգենաւի նաւապետի մը հետ պայմանա-
ւորեցաւ, այդ գործը անոր յանձնեց և ինք պարապ մեկ-
նեցաւ։ «Զայս տեսնելով, ըսի Հիւսէյին էֆ.ի որ այս կար-
գադրութիւնը հակառակ է իրենց պայմանադրութեան եւ
անկէ 40 ոսկի իր տուած վարձքը և 42 ոսկի ալ գնած ու-
տեստին փոխարէնը կը տուժէ, իսկ Հիւսէյին էֆ. պատաս-
խանեց որ ինք կրկին չահած է այս կարգադրութենէն և իր
վճասը կը հատուցանէ, այս նպատակաւ 15 ոսկի ալ վճարած
է, հիմա կը մնայ 67 ոսկի, զոր կը մերժէ վճարել։ Բանա-
եօթ էֆ. ըսաւ որ բրօքսրօ ալ քաշած է իր վճասին
հատուցումը պահանջելու համար։

Հիւսէյին էֆ.ի փոխանորդը յայտարարեց որ վճասի
հատուցումը օրինաւոր բրօքսրօ մը քաշելով և անկէ հաքը
դատ բանալով միայն կ'ըլլայ։ Բանաեօթ էֆ.ի քաշած բրօ-
քսրօն օրինաւոր չէ, գործողութենէն չատ հաքը քաշուած
է, որով անվաւեր է, հետեւաբար այս դատը լսել օրինա-
կան չէ։ Բանաեօթ էֆ. ըսաւ որ «վճասը եամպոյի պո-
պատահեցաւ, հոն ծովուն վրայ չէինք կրնար բրօքսրօ քա-
շել, մնաց որ, մինչեւ վերջի պահուն Հիւսէյին էֆ. խոս-
տացաւ իմ կրած վճասս հատուցանել, 15 ոսկի ալ վճարեց,
բայց ձգձգելէ ետքը մերժեց վճարել մնացորդը, այն պահուն
միայն ինք հարկադրուեցաւ բրօքսրօ քաշել»։

Նախագահը յայտարարեց որ դատավարութիւնը աւար-
տած է, և խորհրդակցելէ ետքը, ըսաւ որ բրօթէսթոյի
գործը այս դատին հետ առնչութիւն չունի։ Հիւսէյին էֆ.
Բանաեօթի առաջարկին պատասխանելով ևթէ ըսած է որ
«դուն հոգ մ'ըներ, այս կարգադրութենէն, այն է ուխտա-
ւորներուն ուրիշ չոգենաւով փոխադրութենէն քու ըրած
վճասդ կը հատուցանեմ», ասիկա երկրորդ պայմանադրու-
թիւն մ'է, ուստի Հիւսէյին էֆ. պարտաւոր է Բանաեօթ
էֆ.ի վճասը հատուցանել, պայմանաւ որ այս վերջինը ապա-
ցուցանէ Հիւսէյին էֆ.ի այդ յայտարարութիւնը, հակառակ
պարագային, եթէ Բանաեօթ էֆ. չկրնայ հաստատել, Հիւ-
սէյին էֆ. երդում ընէ թէ այդպիսի խոստում մը ըրած չէ։

ԱՌԵՒՏՐ. ԲԱՌԱՐԱՆ
«ԲԻՒՐԱԿՆ»Ի

Գլխաւոր ապրիլի հանքերն են, Էլտորատօ, Պոնանզա, Հընդքէր, Կօլոսըն, Սըլֆըր, Տօմինօն, Գվարդ, Քոլիք, Էլ-Ըէքա, եւն., որոնցմէ տարին իբր 100 միլիոն ֆր.ի հանած ոսկի կ'արտադրուի: Երկրագործական արտադրութիւններէ բոլորովին զուրկ, և վաճառաշահ կեդրոններէ հեռու ըլլալուն համար, Գլխաւոր մէջ ամէն բան սուղ է, և մարդու մը ապրուստին համար առ նուազն 5000 ֆր. պէտք է տարին:

ԳՕԼՊԷՕԴԻԶՄ. — Գոլպէօ Լուի ԺԴ.ի օրով ֆրանսացի նախարար մ'էր, և տնտեսական ինքնայատուկ գաղափարներ ունէր: Ան կը դաւանէր որ երկրի մը տնտեսական զարգացումը կարելի եղածին չափ շատ արտածելուն եւ նուազ ներածելուն մէջ է: Ասով, դրամը ո՛չ միայն դուրս չելլեր երկրէն, կ'ըսէր, այլ դուրսէն դրամ կը մտնէ և երկիրը կը հարստանայ: Գոլպէր արհեստաւորներու համար ալ ինքնատիպ գաղափար մը ունէր, այնպէս ընդունած էր որ արհեստաւորը դրամի չափ օգտակար է երկրին, այս պատճառաւ բնաւ թոյլ չէր տար որ ֆրանսացի ճարտարապետ մը օտար երկիր մեկնէր, սակայն ամէն դիւրութիւն կուտար օտար արհեստաւորներու որ գան Ֆրանսա հաստատուելու: Ֆրանս. նախարարին այս ձեռներեցութեան և անհատական ձեռնարկներուն ընթացքն և ուղղութիւնը վարելու ամէն մեթոտին համար, տնտեսագէտները գոլպէոդիզմ անունը կուտան այն դրութեան, որով պետութիւն մը իր ձեռքը կ'առնէ երկրին առեւտրական, ճարտարային ու երկրագործական չահերը տնտեսելու գործը:

ԳՕԼՈՆԵԸ [Cologne]. — Բրուսիոյ մէջ 350,000 բնակչով վաճառաշահ և ճարտարարուեստ քաղաք մ'է: Բայց աստի, Գոլոնեը կեդրոնն է Ռէնի գետի նաւարկութեան, և գլուխը Պերլինի, Հոլանտայի, Պելժիոյ, Բարիզի և Հիւսիսային ծովու միջեւ բանող երկաթուղիներու:

Գոլոնեը կ'արտադրէ մեծաքանակ մեքենայ, քսուչներ, ներկուած թուղթ, ժապաւէն, քիմիական նիւթեր: Հոն հաստատուած է մանարանի և հիւսուածոյի ընկերութիւն մը որ 40,000 իլ և 600 գործասեղան ունի: Գոլոնեըի մէջ կան

80 է աւելի սիկարի գործարաններ, 170 թորանոցներ եւ հռչակաւոր գործարան մը չաքլայի եւ անուշեղէններու։

Այս քաղաքէն մեծաքանակ կ'արտածուի պոճեքրուի, կոճակ, ասկոր, կաշի, քիմիական նիւթեր, հանքաջուր, երկաթ, կերպաս, մետաքսեղէն, երկրագործական արտադրութիւններ, հողեղէններ, որոնցմէ 0 տը գօլոնները մեծ անուն չինած է։

ԳՕԼՕՆՊԻ [Colombie]. — Ամերիկայի Հարաւային կողմը 1,331,000 քիլօմէթր տարածութեամբ և 4½ միլիոն բնակչով երկիր մ'է։ Սահմանն է Հիւսիսէն Անդիլեան ծովը և Կեդրոնական Ամերիկա, Հարաւէն՝ Էգուադէօռ և Պրազիլիոյ Միացեալ նահանգները. Արեւելքէն՝ Վէնեզուէլլա, Արեւմուտքէն՝ Խաղաղական Ովկիանոս։

Կլիման շատ փոփոխական է։ Երկրին հիւսիսային ծովեզերքի կողմերը օդը կիզիչ է, 35էն 40 աստիճան տաքութիւն կ'ընէ, շատ անգամ յորդահոս անձրեւներ կուգան, և այս խոնաւ տաքութիւնը վատառողջ կ'ընէ երկրին կլիման։ Արեւելեան կողմը օդը առողջ է, հարաւային կողմը՝ բարեխառն, ու ասոր համար երկրին բնակչութեան մեծ մասը հոն հաստատուած է։

Երկրագործական արտադրութիւն. — Հողը շատ բերրի է, Գօլօնպիա բազմազան հարուստ արտադրութիւններ ունի։ Երկրին մէկ տասներորդը միայն 120,500 քառ. քիլօմէդր մշակուած է, եւ գլխաւոր բերքերն են. — խոհուէ, ծխախոտ, բուսային փղոսկր, քաքաօ, եգիպտացորեն, բրինձ, վանիլիա, բամբակ, լեզակ, քաուչուկ, շաքարեղէգ, ևն.։ 6էն 800 հազար քառակուսի քիլօմէդր անտառ կայ այս երկրին մէջ, ուրկէ մեծաքանակ փայտ կը կտրուի, չինութեան, ներկի և հոտաւէտ փայտեր, և մանաւանդ պամպուս, որուն նեարդերը իբր հիւսուածանիւթ կը գործածուին։ Գօլոնպիոյ մէջ մեծատարած արօտավայրեր կան, ուր ահագին թուով ոչխար և եզ դիւրութեամբ կը ճարակին։ Այս ընտանի անասուններէն զատ, կան նաև բազմաթիւ վիկօները, ալբաֆա, եղջերու, վայրի անասուններ, որոնց մորթն ու տաւարը առեւտուրի մեծ նիւթ կը հայթայթեն։

Հանք. — Գօլոմպիոյ Անտօքիա և Թօլիմա նահանգնե-

լուն մէջ ոսկիի և արծաթի, իսկ Պօհաքա նահանգին մէջ զմրուխտի հանքեր կան։ Կրանիթի ու ասոր նման կարծր քարերու ալ բաւական թիւով հանքեր կան, և ատոնց բոլորէն 5 միլիոն ֆր.ի տուրք կ'ստանայ կառավարութիւնը։

Ճarsarութիաճ կղզիէ յետագէմ է այս երկիրը։ Ունի բաւական թիւով գարեջուրի, ալքալի և ծխախոտի գործարաններ։ Քանի մը հատ օճառի, մոմի և երկու հատ հիւսուածոյի գործարան։ Գօլոմպիոյ առեւտրական չարժումի համագումարն է իբր 30 միլիոն բիաստր (մէկ բիաստրը 5 ֆր. է), կէսը ներածութիւն, կէսը արտածութիւն։ Արտածելի նիւթերն են խահուէ, թանկագին մետաղ, ծխախոտ, մորթ և բուսային փղոսկր, որ տեղական լեզուով բաճուա կը կոչուի։ Ներածելի գլխաւոր վաճառքներն են մանիֆաթուրա և ապուր միս։

ԳՕԼՕՆՊԻ ՊՐԻԹԱՆԻԿ [Colombie Britanique].— Գանատայի հօթը նահանգներէն մէկն է, ունի 992,703 քառ. քիլօմէդր տարածութիւն և հարիւր հազար բնակիչ։ Գլխաւոր քաղաքներն են Վիքթորիա, Վանքօվըր, Նիւ Վէսթմինսթէր, Հանայիմօ։ Կլիման բարեխառն է, Ռօչէօզ լեռները կը պահպանեն զայն բեւեռներէ եկած հովերէն։ Երկրին գլխաւոր արտադրութիւնն է ձուկը, հինգ հազար հոգի ձկնորսութեամբ կը զբաղին և տարին 4-5 միլիոն տոլարի ձուկ կ'որսան։ Առեւտրական կարեւորութենէ զուրկ է Գօլոմպիա։ Իբր արտածութիւն և ներածութիւն տարին 10-12 միլիոն տոլարի գործառնութիւն մը ունի։

ԳՕՆԳՕՐՏԱԹՕ [Concordat]. — Սնանկին պարտքը ստուգելու համար պահանջատէրները դատարան կը դիմեն եւ իրենց պահանջքը արձանագրել կուտան, յետոյ սնանկին գոյքը կը քննուի, որպէս զի երեւան ելնէ թէ սնանկը ո՛րքան գոյքի դէմ ի՛նչ պարտք ունի, և ի՛նչ է բացը։ Այս գործողութիւնները աւարտելէ ետք, կը մնայ լուծել առնելիքւորներուն մասած որ երիք եղանակով կ'ըլլայ.— Ա. Գօնգօրսարօ, Բ. Ինիօճ, Գ. Գոյքի լքումով գօնգօրսարօ։ Գօնգօրսարօյի համար սեճսիֆները կը հրաւիրեն պահանջատէրները։ Ասոնք պարտին անձամբ գալ, կամ հարկեցուցիչ պարագաներու մէջ միայն փոխանորդ ունենալ, և խորհրդա-

դակցիլ անանկին վճարելիք սաչափ առ հարիւրի համեմատական գումարին վրայ, որ պիտի առաջարկուի իրենց։ Սեցիֆները կը կարդան անանկին վիճակին տեղեկագիրը։ Եթէ պահանջատէրներուն թուով կէսէն մէկ աւելին, իսկ պարտքի քանակով՝ երեք չորրորդը ընդունի առաջարկուած վճարումը, այն ատեն կը գրուի գոնգորտաթիոն, այսինքն հաւանութեան դիրը, զոր կը ստորագրեն ընդունող մեծամասնութիւնը։ Այս թուղթը վաւերական ըլլալու համար անհրաժեշտ է որ անանկացնող դատարանը հաստատէ զայն։ Երբ առաջին ժողովին մէջ առնելիքները չհամաձայնին և մեծամասնութիւն գոյացնել կարելի չըլլայ, ճիշտ ութ օրէն՝ երկրորդ ժողով մը գումարելու համար հրաւէր կ'ուղղուի։ Եթէ այս ժողովին մէջ ալ պահանջատէրները ընդդիմանան առաջարկուած տիվիտանդին ու ատով մեծամասնութիւն չգոյանայ, այն ատեն անանկը իւնիօն կ'ըլլայ, այն է՝ պահանջատէրները իրենք կ'ստանձնեն անանկին գոյքը, վաճառքը կը ծախեն, պահանջքը կը գանձեն և գոյացած դրամը իրենց միջեւ կը բաժնեն, իսկ մնացորդ իրենց պահանջնուն համար միշտ առնելիքնոր կը մնան։ Եթէ գօնգօրսաթոյի համար գումարուած ժողովին մէջ մեծամասնութիւն գոյանայ և գօնգօրտաթիոն ստորագրուի, սեցիֆները կը հաղորդեն զայն դատարանին, որ կը վաւերացնէ ութ օրէն։ Այս ութ օրուան մէջ, գօնգօրտաթիոյին դէմ առարկութիւն ունեցող պահանջատէր մը իրաւունք ունի դատարանին դիմելու և զեղծում մը ցոյց տալով, գօնգօրտաթիոյին հաստատման դէմ բողոքելու։ Դատարանը երբ բանաւոր տեսնէ առարկութիւնները, կը մերժէ գօնգօրտաթիոն, հակառակ պարագային կը վաւերացնէ։

ԳՕՊԼԷՆՑ [Coblenz]. — Բրուսիոյ մէջ, Ռէնի գետին վրայ 40,000 բնակչով քաղաք մ'է։ Ճարտարութիւններն են.— դաշնակ, մեքենայ և թուղթ չինել։ Ունի օճառի, գարեջուրի և չաքարի գործարաններ։ Առեւտուրի կարեւոր վաճառքներն են գինի, արմաւիք, փայտ եւն.։ Ցուլիսի մէջ բուրդի ամուրդներ կ'ըլլան ի Գօպլէնց։ Այս քաղաքը գետանաւերու կանոնաւոր սպասարկութեամբ մը կապուած է գերման վաճառաշահ քաղաքներէն Մանհայմ, Պօն, Գօլօնը, Տիւսէլտորֆ, Արնհայմի հետ եւն.։

[կը շարունակուի]

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԲԱՄԲԱԿԻ ԳԻՆԵՐՆ ՈՒ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՋՄԻՐԻ ԵՒ ԱՅՏԸՆԻ ՆԱՒԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Իզմիր 11 Յունիս

Բամբակի ներկայ շրջանին սկիզբէն (1 *Սեպտ.* 1907) *մինչեւ հիմա* 43,000 *հակ բամբակ եկաւ, որուն* 34,000*ը ծախուեցաւ։ Անցած տարի այս միջոցին* 34,000 *հակ ժամանած էր և* 33,000*ը ծախուած։ Լաւագոյն տեսակ բամբակին գինն է* 360 *ղրշ.։ Անցած տարի կ'ուժէր* 416 *ղրշ.։ Վաճառքի տէրերը ի մօտոյ գիներու բարձրացում մը կը յուսան, նկատելով որ ամէն տեղ այս տարի ընտիր տեսակ բամբակին upofը նուազ է, և խնդրանքը շատ։ Իզմիրի նահանգին մէջ այս տարի անցած տարուընէ* 10—12% *աւելի տեղ բամբակ մշակուեցաւ, թէ' ցանքին ատենը և թէ մինչեւ հիմա օդերը նպաստաւոր գացին, եթէ մինչեւ հունձքի վերջերը այսպէս շարունակէ, այս տարուան արտադրութիւնը շատ աւելի պիտի ըլլայ անցած տարուընէ որ* 46,000 *հակ էր։ Ատանայի նահանգին մէջ ալ այս տարի* 14% *աւելի բամբակ մշակուեցաւ, հո'ն ալ ցանքի ատեն օդերը լաւ գացին, և մինչեւ հիմայ ո՛և է պատճառ չկայ որ բամբակի տուտ բերք մը չըլլայ։ Գալով ատոնց գիներուն, մեր բամբակին գիները ամերիկեան բամբակին արտադրութենէն կախում ունին։ երբ հոն բերքը նուազ ըլլայ, ու այս կամ բերքին քանակէն անկախ ուրիշ պատճառներով գիները վրայ գնան, մեր բամբակներուն ալ գինը անոնց հետեւելով կը բարձրանայ։ Սա այժմ ամերիկեան բամբակը դեպ ի վեր է. բայց տակաւին յայտնի չէ թէ պիտի շարունակէ՞ այս բարձրացումը թէ գիները պիտի փոխեն իրենց ընթացքը։*

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
[ՄԱՆՉԷՍԹՐԷ ՆԱՄԱՊ]

Մանչէսթր, 27 Յունիս

Վերջացող շաբաթը յաջող չեղաւ մեր հրապարակի գործերուն համար։ Բամբակի գինը, որ ամիսէ մը ի վեր շա-

բունակ բարձրանալով. քիչ չատ ոգեւորութիւն կը բերէր մանածի և հիւսուածոներու գործառնութեանց մէջ, այս շաբթու 45 կէտ ինկաւ և բաւական վհատութիւն պատճառեց գործի մարզոց։ Անցած շաբթու բամբակին գինն էր 6.70, որ 6.48ի իջնելէ և 6.60ի բարձրանալէ ետքը, կրկին 6.55ի իջաւ։ Սբօթէն գատ, ալիվռէի գիներն ալ իջած են 12էն 26 կէտ։

Այս տարուան բամբակի հունձքի մասին հակասական, նպաստաւոր ու աննպաստ լուրեր կը շարունակեն գալ Նիւ Եօրքէ։ Այդ անորոշ տեղեկութիւններէն կ'ազդուին ամերիկեան բամբակի հրապարակները, հակազդելով մեր հրապարակի գիներուն վրայ։

Կտաւի հրապարակը չատ անգործ անցաւ, ո՛չ միայն քիչ քօմանտ եղաւ, այլ նաեւ չատ վար գիներ առաջարկուեցան։ Կալկաթայի և Պոմպէյի մէջ տօն ըլլալուն համար, այս շաբթու Հնդկաստան գրեթէ գործ չըրաւ, գասարլըի քանի մը բաւթի միայն ծախուեցաւ։ Արծաթի գինը այս շաբթու մէջ յանկարծ ունկիին հինգ փարա անկում կրեց, այս պատճառաւ չինացի վաճառականներ գնում չըրին։ Հարաւային Ամերիկեան երկիրներ բաւական տպաձոյլ գնեցին, Թուրքիոյ համար վաճառում չեղաւ, բայց կը յուսացուի որ մէկ երկու շաբաթէն պիտի սկսին զօմանցներ գալ ու գնում ներ ըլլալ։

Հակառակ մանիֆաթուրայի հրապարակին այս անգործութեան, գիները ամուր մնացին։

Մանածին գինը, բամբակին գնոյն հետեւելով, լիպրային 2—3 փր.ի անկում կրեց։ Գործ չկայ, ամբողջ շաբաթուան մէջ նշանակելի վաճառում չեղաւ։

ՕՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌՔՆԵՐԸ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մարսիլիայէ Տեարf Les Fils de Giraud Frères կը գրեն մեզ, Յունիս 25 թուով. —

ԹՈՒՁՆԱԿԵՐ. — Ռօտօսթօյէ գրուեցաւ որ անձրեւ չգալուն համար այս տարուան բերքը վնասուած է։ Այս լուրը հակազդեց մեր հրապարակին վրայ և գիները վրայ գրին։

Բայց չահագէտները գին տուած են, սպառումի համար տա-
կաւին կարեւոր խնդրանք մը չկայ, ուստի եթէ Ռօտօսթոյի
արտադրութիւնը չափաւոր չըլլայ, գիները պիտի իյնան։

Ռօտօսթոյի պատրաստ ապրանքին գինն է 21 ֆր. փոքրաքանակ գնումներուն համար։ Ա լիվռէ caf 21 ֆր.։ Բլաթոյի թուչնակները, զտուած ու մաքրուած, 20—21 ֆր.էն մատուցում կայ։ Ալիվռէ պայմանով 19½ ֆր.ի փաքը քա-
նակով վաճառումներ եղան։

ՇՈՒՇՄԱՅ. — Անատօլուի տեսակին վրայ բնաւ գործ չկայ։ Կ'երեւայ որ Սուրիոյ դեղին չուշման 42—43 ֆր.էն և կարմիրները 38 ֆր.էն պիտի կրնան ծախուիլ։

Չինական տեսակէն ալ գնող չկայ, որուն ճերմակը, անուանական 37, և դեղինը 38 ֆր. կ'արժեն։ Հնդկական (Պօմպէյ) չուշմայի գիները միշտ հաստատ են։ Մատուցում քիչ կայ։ 5 % կարմիրով խառն դեղին չուշմանները, որոնք 40-45 ֆր. կ'արժէին, 41-50ի բարձրացան։

ԵԶԱՆ ՄՈՐԹ.—Հրապարակը թոյլ է, բայց չի կարծուիր որ գիները ասկէց աւելի իջնեն, և ընդհակառակը եթէ քիչ մը խնդրանք ըլլայ, ինչ որ կը յուսացուի աշնան համար, գիները պիտի բարձրանան։ Պասրայի ազած մորթերուն քիլօն 60 ֆր., իսկ հում տեսակինը 80 ֆր. կ'արժեն։ Սայկօնի մորթերը 77-50ի ծախսող և 75ի գնող կայ միշտ։

ԱՅԾ. — Շահագէտներ մեծաքանակ գնումներ ըրին արտադրավայրներու մէջ։ Աֆրիկա ցոյց կուտայ որ գնողները գործերուն բարեփոխման համար վստահութիւն ունին. բայց մեր հրապարակին վրայ գործ չկայ, տակաւին վաճառք չարտածուիր, և գիները անփոփոխ են։ Ամերիկայէ ալ նպաստաւոր լուրեր կուգան և կ'ըսուի որ հոն ալ գիներուն բարձրացման նշաններ կան։

Անատօլուի այծի մորթերուն երկվեցեակը, տեղին հա-
մեմատ, 30-35 ֆր. կ'արժէ։ Պաղտատի տեսակին գինն է քիլօն 1-50էն 1-80 ֆր.։

ՈՒԼ. — Հում լաւ տեսակէն խնդրանք կայ։ Անատօլուի ազած տեսակին վրայ գործ չկայ, բայց տակաւ կ'ուզուի ծախ-
ուիլ։ Գիները են.— Իզմիր 26, Տրապիզոն 22/24, Հալէպ 18/20 ֆր.։

ՈՋԽԱՐ. — Գինները վախճած չեն։ Անատոլուի տեսակին գինն է 100 քիլօն 75-80 ֆր.։

ՀԱԽԻԹ. — 550 *անտուկ ժամանեց Պոլսոյ հրապարակը, որուն* 412 *անտուկը արտածուեցաւ Եւրոպա։ Պոլսոյ մէջ գինն է հարիւր հատը* 22.5-24 *ղրչ.։*

Մարսիլիայէ կը գրեն թէ արտածութեան, ինչպէս նաև տեղական սպառումի համար հաւկիթի խնդրանքը չատցած է, բայց Թուրքիայէ հետզհետէ նուազ հաւկիթ կը հասնի, և այդ պատճառաւ գինները վրայ դրած են։

Մարսիլիոյ հրապարակին վրայ Պոլսոյ, Մուտանիայի, Սամսունի հաւկիթները 7.50, *Իւնիայինը* 7, *Ֆոցցայինը* 6.75, *Տրապզոնի և Օրտուինը* 6.50-6.75, *իսկ Սուրիոյ հաւկիթները* 5.25 *ֆր. կ'արժեն։*

Հաւկիթի ճերմկուցին գինն է 5-5.50 *ֆր.*, *իսկ դեղնուցին Սուրիոյ տեսակը* 30 *ֆր.ի բարձրացաւ վաճառք չգալուն համար։ Զինաստանի առանց աղի դեղնուցը* 58 *ֆր. կ'արժէ և աղածը՝* 46 *ֆր.։*

ՄԵՏԱՔՍ, ԽՈՋԱԿ. — *Տակաւին գործերը չբացուեցան, բայց գիներու անկումը վերջնականապէս դադրած է, եւ գնողները գիներու աժանութենէն օգտուելու տրամադրութիւն ցոյց կուտան։ Հիմա գործերու դադարի եղանակն է, ուստի գիներու բարձրացում չի յուսացուիր, բայց աշնան մէջ և անգործութեան այս երկար շրջանէն ետքը կարելի չէ որ այսօրուան գիները տեսնենք։ Մետաքսեղէն հիւսուածներու մասին՝ նշանակելի փոփոխութիւն մը կայ գործերուն մէջ։ Ամերիկայէ խնդրանքներ եղան այս չարքոտ, ճարճանի մետաքսի արտադրութեանը համար չափաւոր պիտի ըլլայ ըսուեցաւ, Իտալիոյ և Ֆրանսայի խոզակներուն ղանձրմանը նուազ պիտի ըլլայ կարծուեցաւ, և այս պատճառներով գնողներուն վրայ խրախոյս մը եկաւ։ Ալլվռէ չոր խոզակներուն գինը* 25-50 *սանտիմ վրայ դրաւ, արդէն այդ տեսակէն մատուցում ընող չկայ հրապարակին վրայ, եւ բնականաբար գիները ամուր են և պիտի մնան։ Գալով մետաքսին գիներուն բարձրացման, ասիկա կախում ունի նորոյթէն ու ճաշակէն։ Եթէ առաջիկայ եղանակներուն համար*

մետաքսէ կերպասները նորոյթ ըլլան ու ատով մետաքսեղէնի սպառումը չաճնայ, այն ատեն գիները կրնան անբաղդատելի կերպով բարձրանալ, առանց ատոր կարելի չէ այժմէն գիտնալ թէ ի՛նչ վիճակ պիտի ունենայ մետաքսի սպառումը։ Մարսիլիոյ մէջ մետաքսի և խոզակի գիներն են. —

Սուրիոյ մետաքսը 38.50էն 39 ֆր., Սուրիոյ դեզին 9էն 9¼ ֆր., Անատոլուի տեսակները 9.9.15 ֆր., Էսիրնէի տեսակը 9 ֆրանք։

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻՒՐ

Այս շաբթու ալ Եւրոպայի յորենի հրապարակները թոյլ էին, թէեւ Ամերիկայի մէջ գիները բարձրացումի համայնէ էին, յորենի արտադրութեան քանակի մասին հրատարակուած վիճակագրութիւններէն ազդուելով։ Ամերիկայէ դուրս, ուրիշ տեղերէ մինչեւ հիմա նպաստաւոր տեղեկութիւններ կը ժամանեն այս տարուան յորենի բերքի մասին։ Այս շաբթու Ամերիկայէ, Ասիայէ, Աւստրալիայէ և Ռուսիայէ Եւրոպա ներածուած են, յորեն՝ 4,833,000, եգիպտացորեն՝ 2,146,000, գարի՝ 825,000, վարսակ 401,000, կորեակ 220,000 տուօրդը (մէկ տուօրդը 2,90 հարիւրալիտր է)։ Անցած շաբթուան ներածութիւնն էր յորեն՝ 5,081,000, եգիպտացորեն՝ 2,012,000 գարի՝ 851,000, վարսակ 433,000 և կորեակ 245,000 տուօրդը։ Ինչպէս կը տեսնուի, այս շաբթու նախորդէն —ամէն տեսակներէն հաւատարապէս— պակաս արմատիք ժամանած է Եւրոպա։ Պոլսոյ յորենի հրապարակին վրայ գիները փոխուած չեն։ Ժամանումը անցած շաբաթէն 732 թօնօ պակաս էր, որովհետեւ 15 թօնօ Անատոլուէն և 900 թօնօ Պրաիլայէ ժամանեց, մինչդեռ անցած շաբթու ներածուած էր 1645 թօնօ։

ԱԼԻՒՐ. — Ժամանեց 28649 պարկ ալիւր Մարսիլիայէ, 2325 պարկ իտալական նաւահանգիստներէ, 840 պարկ Վառնայէ, 720 պարկ Օտեսայէ, և 600 պարկ Ամերիկայէ։ Գիներու փոփոխութիւն չկայ։

ՇԱՔԱՐ. — Բանջարի մշակութիւնը կը շարունակէ լաւ պայմաններու մէջ առաջ երթալ։ Ռուպայի մէջ բարեբեր անձրեւներ եկած են, և ամէն երկրի շաքարեղէգներու և բանջարներու վիճակը լաւ է։ Այս լուրերը ազդեցին շա-

քարի առաջնակարգ հրապարակներու վրայ և գինները փոքր անկում մը կրեցին։

Եւրոպական հրապարակներու վրայ չաքարին սպօֆը հետզհետէ կը նուազի։ Այս պահուս 1,995,830 թօնս չաքար կայ։ Անցած տարուան այս միջոցին 2,135,000 թօնս սպօֆ կար։

Պոլսոյ հրապարակը ժամանեց 38 վակոն Թրիէսթէի և 18 վակոն ռուսական չաքար։ Գալ շաբթուան համար կը սպասուի 37 վակոն։ Տասնեւհինգ օրուան մէջ չաքարին գինը պարկ գլուխ մէկ դրուշ ինկաւ մեր հրապարակին վրայ։

Մեսաոի Հրապարակը

Լոնտոնէ կը գրուի 3ին 27 թուով.—Այս շաբթու մեսաոի հրապարակը թոյլ էր, և առ հասարակ ասէնուն գինը ինկած։

ՊՂԻՆՋի վրայ կարեւոր գործ չեղաւ։ Նախընթաց շաբթու ալ նշանակելի գործ մը չեղաւ, բայց Ամերիկայէ եկած լուրերուն վրայ, մեր հրապարակը ամուր է, գիները բարձրացած էին, թէեւ յաճախորդները վերապահութեամբ կ'ընէին իրենց գնումները։ Սթանտարտ պղինձին գինը, որ 2 չիլին 6 բէնա վրայ դնելով, թօնօն 58 ոսկի, 17 չիլին 6 բէնայի եկած էր, 57 ոսկի 15 չիլինի իջաւ։

ԱՆԱԳ.— Շատ սահմանափակ գնումներ կ'ըլլան։ Թօնօն cif 125 ոսկի կ'արժէ։ Նախընթաց շաբթուան գինն էր 128 ոսկի։

ԵՐԿԱԹ ՋՈՅԼ.— Գործ չկայ այս վաճառքին վրայ, գիները ինկան այս շաբթու, բայց ներկայ գիներուն վրայ ամուր են։ Սկովտականին թօնօն 56 չիլին 3 բէնայէն 56ի, Հէմաթիթը 59 չիլին 3 բէնայէն 58 չիլինի ինկաւ, Քլիվլէնտի երկաթը 51ի վրայ անփոփոխ կը մնայ։

ԿԱՊԱՐ.— Նախընթաց շաբթու գիները ամուր էին, բայց այս շաբթու անկում կրեցին, և անգլ. տեսակին թօնօն 13 ոսկի 2½ չիլինէն 13 ոսկիի, կակուղ տեսակը 12¾ի վրայ անփոփոխ մնաց։

ՋԻՆԿՕ.— Գործ չկայ, ընտիր տեսակին թօնօն 20 անգլ. ոսկիէն 19½ի, և սովորական տեսակը 19էն 18¾ի իջաւ։

Առեւտուրի Կեացքը

ԳԱԼԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ատանայի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ Յունիս 11 թուով.—

Այս տարուան բերքը նախկիններէն շատ առատ է, ցորենի տղութիւնն ալ, առատ բերքին հետ միանալով, հազուադէպ բախտի մը արժանացուց մեր երկրագործները։ Բերքին առատութեան նայելով, ցորենի գիներուն վրայ անկում մը կ'սպասուէր ամէն կողմէ, սակայն ցորենի սակը միեւնոյն աստիճանի վրայ մնաց գրեթէ։ Երկու շաբաթ առաջ 35—45 ղրշ. (սակին 124 և մէճիտիյէն 23 ղրշ.էն) կիւվլէկ (կամ չորս ջինիկ)էն 25—35ի իջաւ։ Անցեալ շաբաթ 30—40ի բարձրացաւ։ Երէկուան պազարին (Գչ. օր է Ատանայի պազարը) 27—37ի իջաւ, իսկ այսօրուան գիներն են. Ցորեն—կիւվլէկը 30—35 ղրշ., գարիին օխան 30 փր.։ Հակառակ Ատանայի բերքին առատութեան, Հաճընի և չրջականերուն արտերը շատ յուսալից չեն, անձրեւներու պակասութեան պատճառաւ։

Եւրոպայէն բերուած պաքէօզներուն թիւը տարուէ տարի կը բազմապատկուի։ Այս տարի ալ Ատանայի և չրջակայից համար տասնեակ մը պաքէօզներ եկան, որոնք թէեւ սուղ են, սակայն մեծ ծառայութիւններ կը մատուցանեն երկրագործներուն։

Մէբրին-Թարսուս-Ատանայի երկաթուղեայ ընկերութիւնը՝ նկատելով գործերուն առատութիւնը, երկուքի վերածեց ամենօրեայ երթուդարձը, ինչ որ մեծ ուրախութիւն պատճառեց հանրութեան։

Ամասիայեն ծանօթ վաճառական մը կը գրէ մեզ.—

Ցորենի Պոլսոյ քիլէն կ'արժէ 40—45 ղրշ., գարին 22—25 ղրշ.։ Առաջին տեսակ ալիւրը պարկը 115—120, տիւզիյէ կոչուածը 105—110։ Թեփին լիդրը 4 ղրշ.։ Հասարակ հացին օխան 56 փր. է և այս ամէնը Մայիս 31ին 7—8 ժամ լաւ անձրեւ մը գալէ վերջ։

Բերքերուն վիճակը Ջարբի տեղեր գոհացուցիչ է, ան-

Ջուր վայրերու աշնանացանը բաւական աղէկ է, գարնանացանը գրէթէ փճացած է։

Ա.Ֆիօնի նոր բերքը գալ սկսաւ։ Քանի մը վաճառականներ 150—200 ղրշ.ի հաշուով կը գնեն։ Խաչխաչի հունտը մօտերս պիտի գայ, գին մը չունինք ատոր վրայ։

Քիթրէի Հրապարակը

[20 Յունիս]

12	Պարկ	ճերմակ	23		ղրուշէն
37	»	»	19	—20	»
42	»	պիօնաօ	15¾	—16	»
11	»	դեղին	15		»
102					

Ա.Քիօճի Հրապարակը

(19 Յունիս)

Ա.յս շաբթու վերջ, հրապարակի վրայ գինները նորէն ինկան։ 215 ղշ.էն իսկ առնող չկայ։ Եւրոպական fօմաճնեռրու կ'ապասուի։ Ծախուեցան

5 *նաւուկ, Պիլէճիկի, Գարահիսարի, Ագչհիսարի նոր բերք, 215 ղրուշէն։ Գնեց Մ. Վիթալ։*

2 *նաւուկ, Մալաթիոյ 1907ի բերքէն, 225 ղրուշի։ Գնեց Ն. Վարդերեան էֆ.։*

3 *նաւուկ, Պիլէճիկի նոր բերք, 215 ղրուշէն։ Գնողն է Ն. Վարդերեան էֆ.։*

ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Ա.յս տարի մինչեւ այս թուականը Պոլիս ժամանեցին **75** *նաւուկ, մինչ անցեալ տարի հազիւ* **15** *նաւուկ էր։*

Ա.ճաստոլուի Գորգերու Հրապարակը

[13—20 Յունիս]

Ծախուեցաւ	50	գորգ մետաքս	32—	34	ֆր.
	50	» »	80—	100	»
	150	»	25—	28	»
	50	կապերա	38—	40	»

ԳԱՐԻ [14—20 Յունիս]

Եօթնեկին մէջ Մերսինէն եկաւ 4000 պարկ և ծախուեցաւ քիլէն 14—14½ ղրուշէն։ Րումէլիէն ալ (Սիլիվրիէն) ապրանք գալ սկսաւ և քիլէն կ'արժէ 14½—14¾ ղրուշ։ Հրապարակը թոյլ է։

×

ԵԱՒԱՂԸ. — Անատօլուի ապրանքներէն Ամերիկայի համար 400 հակ ծախուեցաւ 4¾ ղշ.էն, չոգենաւ յանձնելի։

ԿՏԱԻԱՏ. — Պատրաստ ապրանքէն չոգենաւ յանձնելի 58 փր.ի, իսկ նոր բերքէն ալիվռէ 52 փարայի ծախուեցաւ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՅ ընկերութիւնը կը ծանուցանէ որ յառաջիկայ Յուլիս 1էն (Ը. ե.) սկսեալ, գործադրութեան պիտի դրուին թիւ 58 (Հայտար Փաշա—Գօնեա գծին համար) առժամեայ բացառիկ սակացոյցերը, Հայտար փաշա և փոխադարձաբար ղրկուելիք ածուխի համար։ Աւելի տեղեկութեան համար դիմել կայարաններըը կամ Առևտրական Դիւանը, ի Հայտար փաշա։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

	Յունիս 14	Յունիս 19
Օսմ. Միացեալ	104.34	104.37
Րուսմ. երկաթուղի	179	178.75
Պանք Օթօման	20.70	20.70
Պանք տը Մէթըլէն	5	5
Պանք տը Սալօնիք	121	121
Օսմ. Ապահովագր. ընկ.	4.47½	4.20
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	7.50	7.35
» ժուխաանա	3.22½	3.20
» պարատաթուղթ	482	482
Տէրկօս	318	301
Անատ. երկաթուղի պրտեղթ.	518.50	521
» » բժնեթղթ.	16.30	16.27
Մէրսին—Ատանա	16.25	16.37
Բարափ Իզմիր	580	580
» Պոլիս	434	435
Պոլիս Գարաայտըն	462	458
Թրանսվալ	52.50	50

ՄԵՐ ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ կը յայտնեցնէ ծանօթ վաճառական Լեւոն Էֆ. Սեմերճեանի իր ծնողական որդւոյն՝ նիէ Վահէի դառն մահուան առթիւ։ Մայրաքաղաքիս առեւտրական եւ դիրք ունեցող բազմաթիւ անձնաւորութիւններու ցաւակցական արտայայտութիւններուն մէջ տեղի ունեցաւ տարաբախտ Վահէի յուղարկաւորութիւնը, Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Տ. Գեորգ Երեցեան Սրբազանի, որ յուզիչ դամբանականով մը դառնապէս ողբաց այս տարաժամ մահը։ Լեւոն Էֆ. Սեմերճեան Սկիւտարի ձեմարան վարժարանի ազգային սաներուն բարերարն եղած ըլլալով, նոյն սաներուն կողմէ այս տխուր առթիւ ցաւակցական արտայայտութիւններ եղան։

ԾԱՂԻԿ մանկանց հանդէսի Տնօրէնութիւնը ձեռնարկած է հրատարակել պատկերազարդ Ամսեայ Թիւեր, որոնք իրենց գիրազանազապէս գեղեցիկ բովանդակութիւնով տահմանուած են մեծ ընդունելութիւն մը գտնելու։ Ամսեայ ԾԱՂԻԿԻՆ ծրագիրը պիտի ըլլայ մշակել ո դեւորական, արկածախնդրական եւ հետաքրքրական գրականութիւնը։ Ա. Թիւը 80 էջէ բաղկացած եւ բազմաթիւ պատկերներով ճոխացած գրքոյկ մ'է, որ կը ծախուի 3 ղրշ.ի։ Վեցամսեայ բաժնեգինն է 15 ղրշ. կանխիկ։ Նմոյշ չի ղրկուիր։

ՄԵՐ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ կը յայտնեցնէ Սամսոնի ծանօթ վաճառականներէն Միսաէ էֆ. Մարեանի որդւոյն՝ Պրիւսէլի վաճառականներէն Արմէն էֆ. Մարեանի ամուսնութեան առթիւ՝ սեղանաւոր Կարապետ էֆ. Չէչէեանի աղջկան՝ Օր. Նուարդ Չէչէեանի հետ։

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ «ՀԱՅԴՐՈՒԹԻՒՆԸ» կը հրաւիրէ հետեւեալ ՀԱՆՐԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՄԱՐ.—

ՏՀՐ.— Պատիւ ունինք ծանուցանելու որ Ռ. եւ Տ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ ԸՆԿ. անուան տակ Տուն մը հիմնած ենք, որ պիտի զբաղի ամէն տեսակ ապրանքներու ներածութեան, արտածութեան, յանձնարարութեան եւ ի հաշիւ վաճառման գործերով։ Մեր նպատակն է մասնաւորապէս առեւտրական յարաբերութիւն հաստատել գաւառացի վաճառականներուն եւ տեղացի արտադրողներուն միջեւ։ Ասկից զատ, փափաքելով ծառայել գաւառացի ճարտարագործներուն եւ երկրագործներուն, պիտի գործադրենք մեր գաւառացի յաճախորդներուն ամենափոքր յանձնարարութիւններն իսկ, ցուսալով որ գոնէ փորձի մը համար յանձնարարութիւն մը պիտի ընէք մեզ։

Մնաք յարգանօք

Շապճի խան, Պահճէ Դարու *Ռ. եւ Տ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ ԸՆԿ.*

Տպագր. ՋԱՐԵՀ Ն. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ—Արտօնատէր Հ.Մ. Խ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

THE SINGER
MANUFACTURING Cie.
ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹՈՂ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

400է աւելի Պատոյ վկայական Շքադրամ

Սինկէրի կարի մեքենաները, իրենց տոկունութեամբ համար աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են։

ԲՈԼՈՐ ԸՆՑԱՆԻՔՆԵՐը
ԲՈԼՈՐ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐը } Սինկէրի մեքենայ միայն կը գործածեն
ԲՈԼՈՐ ԿՈՇԿԱԿԱՐՆԵՐը

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ

Սինկէրի մեքենաները կը գտնուին։

ՈՍՏՈՒՆ { Շիտակ ճամբայ, Կալաթաէրայի դիմաց
» » Պոնմարշէի դիմաց, 343կրկ.

ՂՍԼԱԹԻՍ { Սինկէր խան, Միւնէլին եանի
Թրամուէյի կայարանին դիմաց

ՊՕՂՈՍ { Սուլթան Համամ, Թիւ 2
Սուլթան Պայազիտ, Թրամուէյի կայարանին դիմաց, Թիւ 13

ՍԿՈՒՏԱՐ, Զարշը-Պայու, Թիւ 120

Սինկէրի կեդրոնատեղին կը գտնուի Բերա, Շիտակ ճամբայ Թիւ 343 կրկին, Տիւզ օղու Սարգիս պէյի առընթեր։

THE SINGER THE SINGER

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ քաղաքական։ — *Բաժանորդագրութիւն տարեկան կ. Պոլսոյ համար 80 ղրշ., վեցամսեայ 45 ղրշ., գաւառներու համար տարեկան 108 ղրշ., վեցամսեայ 60 ղրշ., օտար երկիրներու համար տարեկան 35 ֆր., վեցամսեայ 20 ֆր.։ Ձեռքէ վաճառուած տասը փարա։* ԱՐԵՒԵԼՔ *հրապարակ կ'ելլէ ամէն օր, կէս օրին, խնամքով բովանդակութեամբ, բնաբոյծ յօդուածներով, թարմ լուրերով ու նորագոյն տեղեկութիւններով։* ԱՐԵՒԵԼՔ, *իր վերակազմուած խմբագրութեամբ եւ իր կարող աշխատակիցներով, առանձնակարգ տեղ մը կը գրաւէ տեղական հայ մամուլին մէջ, իր առաքելութիւններէն մէկն է* ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ *ըլլալու հանգամանքը, որով իր ընթերցողներուն կը ներկայացնէ պարբերաբար Մանօթ Դէմքեր եւ երբեմն ալ տեսարաններ։ Ոչ նուազ կը գնահատուին իր մասնագիտական յօդուածները, եկեղեցական, կրօնական, տնտեսական-տեղեկատուական; երկրագործական, եւայլն, բաց ի գրական, բանասիրական գրուածքներէ, օրուան տեսութիւններէ, եւլն.։* ԱՐԵՒԵԼՔԻ *վերաբերեալ ամէն գրութիւն ու բաժանորդագին պէտք է ուղղել Տէր և Տնօրէն Գարեգին Էֆ. Պօյաճեանի հարցէին, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ Ճատէսի, ուր հաստատուած են Թերթին Տպարանն և Խմբագրատուներ։*

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԵՆԱԿԱՆ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Պոլիս Մէհմէտ Փաշա խան թիւ 1-2

ԿԸ ՀԱՁԹԱԿԹԷ գաւառի վաճառականներուն ամէն տեսակ ապրանքներ և անոնց վերաբերեալ տեղեկութիւններ

ԿՆՏԱՆՁնէ դատական խնդիրներու վերաբերեալ տեղեկութիւններ տալ, պատերու հետաքննդութիւններ ընել և ձեռնհաս փաստաբաններ գտնել

ԿԸ ՀԱՂՈՐԴԷ ապահովագրութեան վերաբերեալ տեղեկութիւններ

ՊԱՏՐԱՍՏ է արժեթուղթերու վերաբերեալ տեղեկութիւններ տալ և անոնց կարողները գտնել

ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ տպագրական գործողութիւններ, գրքերու, նամականիք յանձնարարութիւնք

ԿԸ ՀԱՁԹԱԿԱՏԷ վաճառատուններու համար քարտուղարներ և հաշուակալներ

ԿԸ ՂՐԿԷ դպրոցական դասագրքեր եւն.

Ծանձնարարութեանց վոխարէնը կանխիկ պէտք է վճարել, իսկ տեղեկութեանց համար մինչև 10 ղրշ. դրոշմաթուղթ պէտք է ղրկել։ Առանց վոխարինումի եան հարցումներ անպատասխանի կը մնան։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

Տ. ԺՕԶԷՖ

Բեռա, Շիշլի, մեծ փողոց, 143

Օսմանց պէյի պարտէզին դէմը

Բերայի բարձր դասու ընտանեաց կողմէ գնահատուած սոյն լուսանկարչատունը իր լաղմաթիւ յաճախորդաց համակրանքը անգամ մը եւս վայելելու մտօք, Շիշլի, ընդարձակ չէնք մը վարձած է, ուր արուեստին վերջին պահանջմանց համաձայն և անվիճելի նուրբ ճաշակով կրպատրաստէ ամէն տեսակ բօսրդեներ, բլաթինօթիպ և գունաւոր։

Մասնաւորապէս յանձնարարելի են իր չինած մեծադիր ակռանիսրմանները, որոնցմէ կարելի է գաւառներէն ալ յանձնարարութիւն ընել, փափաքուած լուսանկարին մէկ փոքր նմոյշը ղրկելով։

10—7

ԲՒԻՐԱԿՆ «پوراکن»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մէհմէտ Փաշա Խան, թիւ 12

ارمنیجه غزته

درسعادت محمد پاشا خان نمرو ۱۲

PURAGN

Revue Arménienne

Siamboul, Mehmed Pacha Han, N. 12

Appréciée par la Chambre de Commerce de Consiple

عثمانلی تجارت اوطه سی طرفندن تقدیر اولنمشدر

ՕՍՄ· ԱՌԵՒՏ·ՍԵՆԵԱԿԷՆ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ

Գ· ՏԻՐԶԱՆ

Թիւ 27

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

52 թիւի բաժնեգին 60 ղրշ·, 13 ֆր·, 5 ռուպի

26 թիւի բաժանորդագրութիւնը եւս կ'ընդունուին

Տարեկան բաժնեգինը կանխիկ վճարողը իբր նուէր կ'ունենան ՎԱՀԱՒԱԿԱՆ, ՉԻՒԱԴԻՐԸ անուն պատկերազարդ հրատարակութիւնը, ուր գործի մարդոց համար անհրաժեշտ օժանդակ մշէ, իր պարունակած գործնական, բազմաթիւ ծանօթութիւններով։

28 ՅՈՒՆԻՍ 1908

Կ· ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐ· ԶԱՐԲԱՆ· ՊԻՐՊԻՐԵԱՆ

Երկրագործներուն եւ Վաճառականներուն

ՄԻՆԱՍ անուն նորահնար կալի մեքենան, որ չորս տարիէ ի վեր Իզմիրի շրջակայքը մեծ ընդունելութեամբ գործածուելու վրայ էր, վերջերս կայս. կառավարութեան գնահատմանը ու հետաքրքիր վարպետ Մինաս Մատոսեանն 15 տարուան մենաշնորհի արժանացած է ՄԻՆԱՍ մեքենային շնորհիւ այժմ մեծ յաջողութեամբ երկու ձիով կարելի է կամեցել ցորեն, գարի, վարսակի ևն. կալեր, հատը ընտիր, յարդը անաւուններուն կեր գործածելի և ժամանակի 80 % հիանալի խնայութեամբ. ՄԻՆԱՍ մեքենան տորօրովին պողպատէ ու երկաթէ շինուած ըլլալուն 40—50 տարիներու գործածութեամբ ալ որ և է խանգարում չունենալը, ձիու մը բեռնաւորով ուղուած տեղը դիւրութեամբ փոխադրելի ըլլալը ու գինը միայն 7½ լիրա ըլլալով էն հասկնալ երկրագործին եւս մատչելի ըլլալը ուշադրութեան արժանի կէտեր են։ Գնել ուզողները և կամ իրենց գաղափին մէջ ՄԻՆԱՍ մեքենային գործակալը ըլլալ փափաքողները կրնան դիմել հետեւեալ հասցէին ուրկէ առնէն տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին. — ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Մարբուչխլար, Իզմիր։